

Hoe ziet het onderwijs er in de toekomst uit? Het was al een lastige vraag, maar sinds de coronacrisis is het er zeker niet eenvoudiger op geworden. Ineens stonden de scholen leeg en werd er op afstand lesgegeven. Examens gingen niet door en er zijn dit schooljaar nauwelijks zittenblijvers. Maar hoe ziet het onderwijs er na de zomervakantie uit?

Verschillende scenario's

We hebben eigenlijk geen idee van hoe het onderwijs er na de zomervakantie uit ziet. Kunnen scholen helemaal open? Of moet alles ineens weer dicht? En als dit gebeurt, wat hebben we dan geleerd van de afgelopen periode? Iedereen is bezig om het onderwijs voor vandaag [zo goed mogelijk](#) te laten werken, maar het is ook de periode om volgend jaar vast te plannen. Daarbij zijn er alleen wel erg veel variabelen! En als er veel variabelen zijn, dan is het moeilijk om een duidelijke keuze te maken. Scenarioplanning is een manier die kan helpen om helderheid te krijgen in de verschillende mogelijkheden.

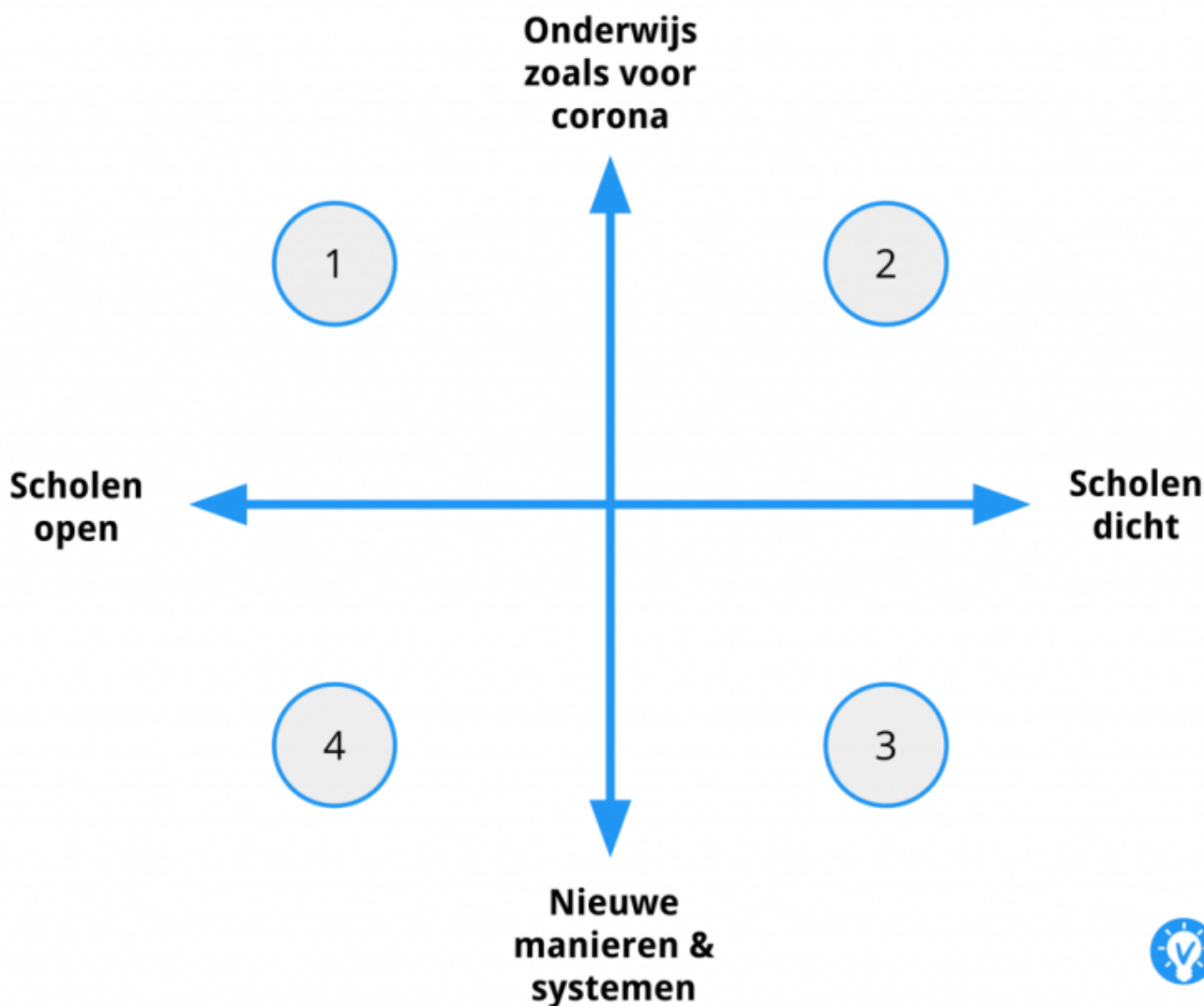
De twee belangrijkste variabelen in het organiseren van het onderwijs na de zomervakantie:

Waar? Waar gaat het onderwijs plaats vinden? Is dat op [school](#), of thuis en online? Of zijn er nog andere [locaties](#)?

Hoe? Op welke manier gaan we het onderwijs inrichten? Doen we dat op basis van wat we altijd deden, voor corona? Of gebruiken we [nieuwe/andere vormen](#) die beter passen bij de situatie?

Daarbij kom je tot de volgende assen, waaruit je verschillende scenario's kunt halen:

Corona-scenario's



We werken de 4 grote scenario's hieronder uit. Let wel: het zijn denkrichtingen en daarbij expres overdreven. Juist in de nuance tussen de verschillende scenario's ligt de oplossing voor de meeste scholen.

Scenario 1: Alles terug bij hetzelfde

De scholen zijn weer helemaal open en alles is terug bij het oude. Het vertrouwde rooster, dezelfde [PTA's](#) als vorig jaar. Het lijkt er bijna op alsof corona nooit gebeurt is! Als docenten praten over Afstandsonderwijs of digitale middelen, dan is dat vaak met een negatieve klank. Net alsof corona

nooit gebeurd is...

Scenario 2: Lockdown met een vast rooster

De scholen blijven deels of helemaal dicht. Gelukkig is er de planning nog! Voor verschillende scholen is dit een logisch scenario: ook bij de eerste lockdown was dit de keuze. Het [rooster](#) loopt gewoon door. Leerlingen hebben 6, 7 of 8 videolessen per dag. Docenten geven vooral hoorcolleges via de webcam. Het 'systeem' blijft werken, terwijl alleen de locatie verandert. Lekker praktisch: zo past alles nog steeds in de planning!

Scenario 3: Effectief lesgeven op afstand

De scholen blijven deels of helemaal dicht, maar er is geleerd van de eerste lockdown. [Lesgeven op afstand](#) werkt echt anders dan wanneer je bij elkaar in hetzelfde lokaal zit. Daarom is er een andere aanpak nodig, met andere [werkvormen](#). Door hier bewust mee aan de slag te gaan worden lessen veel effectiever. En niet onbelangrijk: het maakt het 'systeem' veel flexibeler. Docenten werken samen en gebruiken de mogelijkheden die de [technologie](#) hen biedt. Leerlingen werken aan contextrijke en uitdagende opdrachten met behulp van handige tools om [samen te werken](#).

Scenario 4: Ruimte om te leren

De scholen zijn weer open! Maar we kunnen niet zomaar terug naar de oude situatie. Sterker: tijdens de lockdown hebben we ontdekt dat onderwijs ook op andere manieren georganiseerd kan worden. Daarbij is het soms [effectiever](#), praktischer en zelf leuker dan voorheen! Met behulp van alles wat ontdekt en geleerd is wordt een nieuwe manier gevonden, die beter past bij de leerlingen en docenten. Wanneer is het echt van meerwaarde samen te zijn? Welke docent kan de meest heldere uitleg geven? Hoe kunnen we leerlingen meer laten samenwerken? Open vragen, maar met antwoorden op basis van ervaring.

Nog meer scenario's

De bovenstaande scenario's zijn er zomaar 4 die je zou kunnen schetsen. Maar wat voor scenario ligt er tussen scenario 2 en 4? Elke school zal zelf een oplossing moeten zoeken, die past bij zowel de leerlingen als de docenten. Het gebruiken van bovenstaande scenario's kan wel helpen in het denken. Sterker: door het zo plat te slaan kun je het zelfs met leerlingen bespreken! Wat zouden leerlingen willen behouden, of juist helemaal niet? Ga ook zelf aan de slag met de scenario's, zowel als docent of als leidinggevende: hoe zou het ideale onderwijs er uit zien als je vanuit deze assen denkt?

Het ideale scenario is er niet, maar het zou wel zonde zijn als je als school 'zomaar' terug gaat naar de oude situatie. Overvolle PTA's, ingewikkelde overgangsregelingen, bomvolle roosters en plannings... het zijn niet de dingen die maken dat je het mooiste onderwijs kunt geven. Laten we daarom deze crisis gebruiken om juist dit soort dingen op een andere manier te doen.